

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3231/2019. (X. 11.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Szolnoki Törvényszék 4.Pf.20.696/2016/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság jogi képviselője útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszában a Szolnoki Törvényszék 4.Pf.20.696/2016/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 1.1. Az eljárás megindításának előzményeként az indítványozó előadta, hogy közte mint gázszolgáltató és egy magánszemély között gázszolgáltatásra vonatkozó fogyasztási szerződés jött létre. Az indítványozó alkalmazottjai a fogyasztási helyen ellenőrzést végeztek, amely során észlelték, hogy a plomba a gyári állapottól eltérő, és a szakértői vélemény megállapította, hogy a mérőműszeren tapasztalt anomáliák szabálytalan vételezésre (vagy annak lehetőségére) utalnak. Az indítványozó fizetési meghagyás útján, majd a perré alakult eljárásban felperesként azt kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperes fogyasztót 540 000 Ft kötbér megfizetésére. Az elsőfokú bíróság az indítványozó keresetét elutasította, amely ítéletet a felperes fellebbezése folytán másodfokon eljáró törvényszék helybenhagyott.
- [3] Az indítványozó álláspontja szerint a törvényszék döntése megsértette az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogállamiság elvét, a 15. cikk (4) bekezdését, amely előírja, hogy a Kormány rendelete törvénnyel nem lehet ellentétes, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes eljáráshoz való alapjogát. A bíróság döntésének alaptörvény-ellenességét álláspontja szerint az okozza, hogy a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 19/2009. (I. 30.) Korm. rendelet 1. számú mellékletének (Földgázelosztási Szabályzat, a továbbiakban: Gesz.) 18.5. pontját alkalmazta, mert annak időbeli és tárgyi hatálya nem terjed ki a peres igényre, a mérésügyi törvénnyel ellentétes, *contra legem* jogalkalmazást valósít meg.
- [4] 1.2. A főtitkár hiánypótlásra hívta fel az indítványozót, aki határidőben kiegészítette az indítványt.
- [5] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [6] 2.1. A vizsgálat során az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány határozott kérelmet tartalmaz és megfelel a törvényben előírt alaki és tartalmi követelményeknek [Abtv. 52. § (1b) bekezdés, (5)–(6) bekezdés].
- [7] Az indítványozó ügyvédje 2017. május 26-án vette át a jogerős döntést, az alkotmányjogi panaszt 2017. július 25-én postázta határidőben. A támadott bírói döntés Alaptörvénnyel való összhangjáról az Alkotmánybíróság még nem döntött. Az indítványozó sérelme az ügy érdemében hozott döntés folytán következett be vele szemben; a bírósági eljárásban felperes volt, ezért érintettnek minősül. Az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.
- [8] 2.2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § a) pont, 52. § (1b) bekezdés b) pont], hogy az indítványozó valamely Alaptörvényben biztosított joga sérelmére hivatkozzon.

- [9] Az indítvány szerint a perében a másodfokú bíróság a Gesz. 18.5. pontját az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe ütközően alkalmazta, mivel a tárgyi hatálya nem terjed ki a felperes peres igényére; ráadásul a kormányrendelet álláspontja szerint a mérésügyről szóló 1991. évi XLV. törvénnyel (a továbbiakban: Mérésügyi tv.) is ellentétes, s így annak alkalmazása az Alaptörvény 15. cikk (4) bekezdését is sérti.
- [10] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatályba lépését követően is fenntartotta gyakorlatát, amely szerint „a jogbiztonság önmagában nem Alaptörvényben biztosított jog, így a B) cikk (1) bekezdésének sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás, valamint a felkészülési idő hiánya esetén – lehet alapítani” {3051/2016. (III. 22.) AB határozat, Indokolás [14], 3167/2016. (VII. 22.) AB végzés, Indokolás [13]}.
- [11] Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének az indítványban állított – az Alaptörvény 15. cikk (4) bekezdésében szereplő – aspektusa, amely szerint a Kormány rendelete törvénnyel nem lehet ellentétes, a Kormány rendeletének a jogforrási hierarchiában elfoglalt helyét rögzíti, és nem minősül alapvető jognak vagy Alaptörvényben biztosított jognak; ekként nem vetheti fel az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogainak sérelmét sem {vö. 9/2016. (IV. 6.) AB határozat, Indokolás [46]; 3376/2018. (XII. 5.) AB végzés, Indokolás [13]}.
- [12] Szintén nem nyújtható be alkotmányjogi panasz az Alaptörvény B) cikkével összefüggésben arra hivatkozással sem, hogy a bíróság az alkalmazandó jogot hibásan határozta meg.
- [13] A fentiek alapján az indítvány ezekben a részeiben nem teljesíti az Abtv. 27. § a) pontja szerinti követelményt.
- [14] 2.3. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatóságát csak az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével összefüggő visszaható jogalkalmazás és a XXVIII. cikk (1) bekezdésében megfogalmazott tisztességes bírósági eljáráshoz való jog tekintetében tudta mérlegelni.
- [15] Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be. Ez a feltétel a jelen ügyben benyújtott panasz vonatkozásában nem teljesült.
- [16] Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy alkotmányjogi panasz alapján eljárva is csak az alkotmányossági szempontokat vizsgálja, tartózkodik attól, hogy a jogszabályok értelmezésére és azok alkalmazására hivatott bíróságok tevékenységét törvényességi-jogalkalmazási kérdésekben felülbírálja. „Az a tény, hogy az eljáró bíróságok az indítványozó által irányadónak tartott értelmezéstől eltérően értelmezték az alkalmazott jogi normát, önmagában nem veti fel a támadott bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem” {3060/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [41]}.
- [17] A jogállamiság sérelmét az indítványozó a Gesz. 18.5. pontjának visszamenőleges alkalmazására hivatkozással állította. A rendelkezés szerint „[a] plomba sérülésére az engedélyes csak abban az esetben hivatkozhat, ha azt a felhasználó dokumentáltan, azonosítható módon, sérülésmentes állapotban vette át a földgázelosztótól. A plombák számára, azonosítójára és sérülésmentes külsejére vonatkozóan a felhasználót írásban tájékoztatni kell.” Az indítvány szerint a Gesz. 18.5. pontja 2009. július 1-jén lépett hatályba, a perbeli fogyasztásmérő felszerelése azonban még 2006-ban történt, így erre a jogszabályi rendelkezés nem lett volna alkalmazható.
- [18] Az Alkotmánybíróság az ítélet vizsgálata során megállapította, hogy a törvényszék valóban hivatkozott a Gesz. 18.5. pontjára, ugyanakkor figyelemmel volt annak időbeli hatályára, és a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 164. § (1) bekezdése alapján (lásd a törvényszék ítélete, 3. oldal) a Gesz. hivatkozott szabályától függetlenül is a felperestől várta el a plomba felszerelés kori sértetlen állapotának bizonyítását: „Megjegyzni a törvényszék, hogy – bár a mérőeszköz felszerelésének az időpontjában a Gesz. még nem volt hatályban – a mérőóra felszerelésének időpontjára vonatkoztatva is elengedhetetlen a körülmények vizsgálata, az akkori helyzet áttekintése külön jogi szabályozás hiányában is. A fentiekben kifejtettek szerint a felperes sem a hitelesítési bizonyítvánnyal, sem a felszerelés kor kiállított munkautalvánnyal, sem egyéb módon nem bizonyította a hitelesítő plomba alperes részére történő eredeti, sérülésmentes átadását, így az alperes – minden kétséget kizáró – szerződésszegése nem állapítható meg. Ennek folytán a felperes kötbér megfizetésére irányuló kereseti kérelme nem volt alapos.” (Lásd a törvényszék ítélete, 4. oldal)
- [19] A fentiekre figyelemmel a törvényszék a döntését nem a Gesz. 18.5. pontjára alapította, az ítéletben a rendelkezésre történő hivatkozás a bírói döntést érdemben nem befolyásolta.
- [20] A tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét az indítványozó amiatt állította, hogy az általa állított olyan tény bizonyításának elmaradását rótták a hátrányára, amely tény elfogadottságát a Mérésügyi tv. 13. § (3) bekezdésébe foglalt vélelem biztosította.

- [21] A Mérésügyi tv. 13. § (3) bekezdése szerint „[a] hitelesített mérőeszközt - az ellenkező bizonyításáig úgy kell tekinteni, hogy annak nincs a mérési eredményt befolyásoló hibája.”
- [22] A törvényszék ítéletének vizsgálata során az Alkotmánybíróság megállapította, hogy annak indokolása nem tért ki a Mérésügyi tv. 13. § (3) bekezdésére, érvelését a törvény más rendelkezéseire, a 6. § (3) bekezdés *a*) pontjára, valamint a 10. § (1) és (3) bekezdésére alapította. Ezek alkalmazásával jutott arra a következtetésre, hogy „[a] fenti jogszabályi rendelkezések szerint a hitelesítési bizonyítvány csak azt igazolja, hogy a perbeli mérőeszköz hatósági hitelesítése 2006. május 20-án megtörtént, azt azonban nem tanúsítja, hogy a követelménynek a mérőberendezés az alperesi fogyasztási helyen való felszereléskor is megfelelt” [lásd a törvényszék ítélete, 3-4. oldal].
- [23] Az indítványozó előadta, hogy a bíróság nem is indokolta a vélelem mellőzését, annak ellenére, hogy az indítványozó a vélelemre nyomatékosan hivatkozott; ez utóbbi állítását azonban az indítványozó okirattal nem támasztotta alá. Az Abtv. 52. § (6) bekezdése szerint az indítvány mellékleteként meg kell küldeni az Alkotmánybíróság részére azokat a dokumentumokat, amelyek az indítványban foglaltakat igazolják. Ennek hiányában az Alkotmánybíróság a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét állító indítványi elemet ebben az összefüggésben nem vizsgálhatta meg.
- [24] A fentiekre figyelemmel az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszában a bíróság által alkalmazott jogszabályok körét, a bírói törvényértelmezés és bizonyítékértékelés helyességét, valamint a bíróságok által mindezekből levont következtetéseket vitatja. Az Alkotmánybíróság jogköre arra terjed ki, hogy kiküszöbölje a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet. Következésképpen a bizonyítékok bírói mérlegelésének és a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel [lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]].
- [25] Az indítvány ebben az elemében sem tartalmaz olyan pontosan körülírt alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kérdését.
- [26] 3. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felelt meg az Abtv. 27. és 29. §-aiban foglaltaknak. Az Alkotmánybíróság ezért az Abtv. 56. § (2)–(3) bekezdése, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontjai alapján az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2019. október 1.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1660/2017.

